Voorzittersbeslissing Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening nr. 2022-0039

(mr. drs. W.J.J. Los, voorzitter en mr. H.C. Dobbelaar-ten Cate, secretaris)

Beroepschrift ontvangen op	3 augustus 2022
Ingediend door	Quander N.V., handelend onder de naam Directa, hierna te noemen Directa
Wederpartij	de consument
Datum beslissing	29 augustus 2022

Samenvatting

Behandelbaarheid beroep. Toestemming voor het instellen van beroep. Vermoeden dat zakelijk krediet niet is betrokken bij vaststellen leencapaciteit, zodat risico bestaat dat kredietverstrekker bij uitvoeren uitspraak moet handelen in strijd met verplichting uit art. 4:34 Wft om te waken tegen overkreditering.

1. Procesverloop

1.1 De Geschillencommissie Financiële Dienstverlening (hierna: de Geschillencommissie) heeft in deze zaak op 22 juni 2022 een bindend advies gegeven (dossier [nummer], gepubliceerd onder nummer 2022-0521).

1.2 Bij brief van 3 augustus 2022 heeft Directa verzocht om toestemming voor het instellen van beroep tegen de uitspraak van de Geschillencommissie.

1.3 Het verdere verloop van de procedure blijkt uit:
- de e-mail van Directa van 19 augustus 2022
- de e-mail van de consument van 22 augustus 2022

2. Het geschil

2.1 Bij overeenkomst van 5 november 2019 heeft Directa aan de consument een doorlopend krediet verstrekt tot een bedrag van € 14.692,-. Op 16 juni 2021 was de hoofdsom van het krediet € 11.280,86. De consument heeft op die dag een verzoek gedaan om geld van het krediet op te nemen. Naar aanleiding van financiële gegevens die de consument aan Directa heeft verstrekt, heeft Directa het verzoek geweigerd, omdat de leencapaciteit van de consument volgens Directa € 10.838,68 bedroeg.

2.2 De consument klaagt dat Directa hem niet tijdig heeft geïnformeerd over het blokkeren van de mogelijkheid om opnamen ten laste van het krediet te doen. Hij maakt verder bezwaar tegen deze blokkade en heeft gevorderd dat het krediet tot de kredietlimiet van € 14.692,- wordt vrijgegeven.

2.3 In haar uitspraak heeft de Geschillencommissie geoordeeld dat Directa bevoegd was de opnamemogelijkheid te beperken om overkreditering te voorkomen. Uit overgelegde gegevens en berekeningen heeft de Geschillencommissie echter afgeleid dat de blokkade moet worden opgeheven voor zover hetgeen de consument van het

krediet heeft opgenomen minder is dan € 13.814,-. De beslissing van de Geschillencommissie luidt:

> 'De commissie beslist dat de kredietverstrekker de blokkade van het krediet gedeeltelijk moet opheffen, namelijk tot € 13.814,-.'

3. Beoordeling of het beroep behandelbaar is

3.1 In deze zaak is het reglement van de Commissie van Beroep van toepassing dat geldt vanaf 1 april 2022.

3.2 De Commissie van Beroep mag een beroep alleen behandelen als het reglement dit toelaat.

3.3 Regel 7 van het reglement bepaalt in welke gevallen de Commissie van Beroep een beroep behandelt. Regel 7.1, aanhef en onder a en b, houdt kort gezegd in dat een beroep wordt behandeld wanneer de uitspraak van de Geschillencommissie bindend is en het financieel belang van de klacht ten minste € 25.000,- is of, indien de vordering van onbepaalde waarde is, er duidelijke aanwijzingen zijn dat de vordering ten minste een waarde heeft van € 25.000,-. Daarnaast kunnen zowel de Geschillencommissie (regel 7.2) of de voorzitter van de Commissie van Beroep (regel 7.3) toestemming geven om beroep in te stellen.

Financieel belang

3.4 Het staat in deze zaak niet ter discussie dat het financieel belang van de klacht of de waarde van de vordering van de consument, waarover de Geschillencommissie had te beslissen, niet ten minste € 25.000,- is. De voorzitter heeft geen reden om hierover anders te oordelen. Er staat dus geen beroep open op grond van regel 7.1, aanhef en onder a en b, van het reglement.

Toestemming

3.5 Directa heeft verzocht om toestemming voor het instellen van beroep op grond van het bepaalde in regel 7.3 van het reglement.

3.6 Volgens het reglement kan de voorzitter onder meer toestemming geven voor het instellen van beroep als er naar zijn oordeel gegronde reden is om te vermoeden dat de uitspraak van de Geschillencommissie zulke ernstige gebreken heeft, dat deze vernietigbaar is op grond van art. 7:904 van het Burgerlijk Wetboek (BW) (regel 7.3 onder b) of sprake is van andere uitzonderlijke of principiële omstandigheden die rechtvaardigen dat de klacht van de consument in beroep wordt behandeld (regel 7.3 onder c).

3.7 Directa stelt dat de Geschillencommissie in haar uitspraak eraan voorbij is gegaan dat de berekeningen van de leencapaciteit van de consument zijn gepresenteerd onder het voorbehoud van de invloed die de maandlast van een zakelijk krediet van de consument heeft op diens leencapaciteit. Nu de Geschillencommissie geen rekening

heeft gehouden met dit voorbehoud en dus met die maandlast, is de feitelijke leencapaciteit niet vastgesteld en wordt Directa door de uitspraak gedwongen te handelen in strijd met haar verplichtingen uit art. 4:34 van de Wet op het financiële toezicht (Wft).

3.8 De voorzitter neemt tot uitgangspunt dat art. 4:34 Wft Directa verplicht om te waken tegen overkreditering van de consument. Deze bepaling brengt mee dat Directa moet nagaan wat de leencapaciteit van de consument is en geen krediet aan de consument mag verstrekken dat de leencapaciteit van de consument te boven gaat. Ook de Geschillencommissie is hiervan uitgegaan in haar uitspraak. Zij heeft geoordeeld dat Directa het doorlopend krediet voor opname mocht blokkeren, voor zover opnames tot gevolg zouden hebben dat de actuele leencapaciteit van de consument wordt overschreden.

3.9 De Geschillencommissie heeft tijdens de procedure aan Directa verzocht om een berekening van de leencapaciteit van de consument. Directa heeft deze berekening en een alternatieve berekening overgelegd en toegelicht bij brief van 1 november 2021. De alternatieve berekening betrof de situatie waarin slechts de helft van de kosten van de kinderopvang als financiële last voor de consument in aanmerking werd genomen. Volgens deze alternatieve berekening bedroeg de leencapaciteit van de consument € 13.814,-. In onderdeel 3 van haar brief heeft Directa vermeld dat bij haar onderzoek naar de leencapaciteit naar aanleiding van het opnameverzoek van de consument bleek dat de consument op 9 juli 2021 een zakelijk krediet op zijn naam had afgesloten. Welke maandlast dit zakelijke krediet meebracht, was haar niet bekend en zij ontving daarover van de consument geen informatie. In onderdeel 4 van haar brief heeft Directa meegedeeld dat zij de consument een passende oplossing wilde bieden en daaraan toegevoegd:

> ‘Een en ander uiteraard onder voorbehoud van de huidige leencapaciteit. Om deze mogelijkheid vast te stellen heeft Directa de documenten nodig waaruit de feitelijke maandlast van het zakelijk krediet van de heer (…) blijkt. Wij verzoeken de heer (…) dan ook om ons deze documenten te doen toekomen. Zodra Directa die documenten heeft ontvangen zullen wij nogmaals een kredietwaardigheidstoets doen en op basis van de eventuele mogelijkheden een alsnog passend alternatief bieden.’

3.10 Uit de brief van Directa van 1 november 2021 blijkt dat de financiële last van het zakelijke krediet van de consument niet in aanmerking is genomen bij de overgelegde berekeningen van de leencapaciteit van de consument.

3.11 Het staat niet ter discussie dat de consument het zakelijke krediet heeft afgesloten. De consument heeft in zijn repliek van 8 november 2021 bevestigd dat het zakelijke krediet is afgesloten. Volgens de consument staat dit krediet los van het doorlopend krediet, omdat dit doorlopend krediet niet voor commerciële doeleinden mag worden gebruikt.

3.12 In haar dupliek van 9 december 2021 heeft Directa opnieuw gewezen op de verplichting om de financiële last van het zakelijk krediet bij het berekenen van de leencapaciteit van de consument in aanmerking te nemen. Zij heeft tevens opnieuw vermeld dat zij de feitelijke maandlast van het zakelijke krediet niet kan vaststellen.

3.13 Uit de motivering die de Geschillencommissie in haar uitspraak heeft gegeven, volgt dat zij op grond van de alternatieve berekening van Directa heeft aangenomen dat de leencapaciteit van de consument € 13.814,- bedroeg en dat zij haar beslissing daarop heeft gebaseerd. Uit de motivering kan niet worden opgemaakt dat de Geschillencommissie in haar oordeel heeft betrokken dat de consument inmiddels een zakelijk krediet heeft gesloten en dat de financiële last van dit zakelijke krediet niet in de alternatieve berekening van Directa is meegenomen.

3.14 Voorshands moet worden aangenomen dat de financiële last van het zakelijke krediet van de consument van invloed is op diens leencapaciteit. Ook deze last moet de consument immers uit zijn inkomsten voldoen. Dit wordt niet anders, indien de verschillende kredieten voor verschillende doeleinden moeten worden aangewend, zoals de consument stelt.

3.15 Indien de financiële last van het zakelijke krediet niet in aanmerking wordt genomen bij het berekenen van de leencapaciteit van de consument, kan dit tot gevolg hebben dat sprake is van overkreditering. Hetgeen Directa op dit onderdeel heeft aangevoerd, is dus te beschouwen als een essentieel verweer, voor zover de leencapaciteit ten grondslag wordt gelegd aan de beslissing in deze zaak. In de motivering van de uitspraak behoort in dat geval dit verweer uitdrukkelijk te worden besproken.

3.16 De Geschillencommissie heeft aan haar beslissing de leencapaciteit van de consument ten grondslag gelegd. Zij heeft zich voor het vaststellen van de leencapaciteit kennelijk gebaseerd op de alternatieve berekening die Directa bij brief van 1 november 2021 heeft overgelegd. In deze alternatieve berekening is geen rekening gehouden met de financiële last van het zakelijke krediet. Uit de motivering van de uitspraak valt niet op te maken waarom desondanks van de alternatieve berekening mag worden uitgegaan voor het vaststellen van de leencapaciteit van de consument. Dit geeft reden om te vermoeden dat de Geschillencommissie de financiële last van het zakelijke krediet niet in haar oordeel heeft betrokken.

3.17 Gelet op het voorgaande is er een reëel risico dat het uitvoeren van de beslissing van de Geschillencommissie meebrengt dat Directa moet handelen in strijd is met de verplichtingen die art. 4:34 Wft haar oplegt om overkreditering van de consument te voorkomen. Dit reële risico levert een uitzonderlijke omstandigheid op die rechtvaardigt dat de klacht in beroep wordt behandeld. De voorzitter zal Directa daarom toestemming geven voor het instellen van beroep tegen de uitspraak van de Geschillencommissie.

3.18 Bij deze stand van zaken behoeft de voorzitter niet meer te beoordelen of er gegronde reden is om te vermoeden dat de uitspraak van de Geschillencommissie zulke ernstige gebreken heeft, dat deze vernietigbaar is op grond van art. 7:904 BW.

3.19 Ten overvloede merkt de voorzitter nog het volgende op. Uit de reactie die de consument in beroep heeft gegeven, kan mogelijk worden afgeleid dat hij geen opname meer ten laste van het doorlopend krediet zal doen. De uitspraak verschaft hem echter wel de mogelijkheid daartoe. De consument heeft zich ook niet beperkt tot het indienen van een klacht over gebrekkige communicatie door Directa, waarover hij zich

in beroep met name heeft uitgelaten, maar aan zijn klacht een vordering verbonden tot het vrijgeven van het krediet voor opname tot de kredietlimiet en dus om de mogelijkheid te krijgen opnames te doen. Dat de uitspraak van de Geschillencommissie hem die mogelijkheid geeft, ook als opnames overkreditering tot gevolg hebben, brengt mee dat Directa belang heeft bij het beroep.

3.20 De voorzitter ziet in de omstandigheden van het geval onvoldoende reden voor het van toepassing verklaren van regel 7.7 van het reglement, met betrekking tot de kosten van het beroep.

Conclusie

3.21 Er is toestemming verleend voor het instellen van beroep. Directa is in de gelegenheid om binnen zes weken na heden beroep in te stellen (regel 18.2 van het reglement).

4. Beslissing

4.1 De voorzitter geeft Directa toestemming voor het instellen van beroep tegen de in 1.1 genoemde uitspraak van de Geschillencommissie.

4.2 De voorzitter verklaart regel 7.7 van het reglement niet van toepassing.